

ESIOPETUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA

LUKUVUOSI 2019-2020

(Perusopetusasetus 852/1998 §9)

Nilsbyn esikoulu

Pikachu

YLEISET TIEDOT

Ryhmäkoko 11	Päivittäinen työaika 8.25-12-25
Henkilökunta esiopettaja; Terhi Nieminen, lastenhoitaja; Petra Kaanela, lastenhoitaja Hennakaisa Visti	

Toimintavuoden työajat

Syyslukukausi 13.08.2019- 20.12.2019	Syysloma 17.10.2019- 18.10.2019 Joululoma 23.12.2019- 06.12.2020
Kevätlukukausi 07.01.2020- 29.05.2020	Talviloma 17.02.2020- 21.02.2020

PEDAGOGINEN YMPÄRISTÖ

Nilsbyn esikoulussa lapsi nähdään osaavana ja aktiivisena toimijana. Tavoitteena on luoda innostava ja positiivinen ilmapiiri kaikenlaiselle oppimiselle. Oppimisympäristö on muuttuva ja se muovautuu ryhmän tarpeiden, lasten osallisuuden ja toimintasuunnitelmien ja - aiheiden mukaan. Oppimisympäristö luodaan virikkeelliseksi, uteliaisuutta herättäväksi ja eri aisteja houkuttelevaksi ympäristöksi, jossa kaikki oppimisalueet ovat läsnä ja käytettävissä. Tärkeää on lämmin ja salliva tunnelma, huumori, vuorovaikutusrikas ja kielellisesti rikas ympäristö. Omien sisätilojemme lisäksi koulun tilat, piha, metsä ja lähiranta ovat tärkeä osa pedagogista ympäristöämme. Erilaisten retkien avulla laajennamme pedagogisen ympäristömme koskemaan laajempaa aluetta.

PAINOPISTEALUEET

Kasvatuksen ja oppimisen tavoitteet ja menetelmät

Noudatamme Paraisten esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Tälle lukuvuodelle painopistealueiksi on valittu ajattelu ja oppimaan oppiminen, kestävän elämäntavan edistäminen, pedagoginen dokumentointi sekä saaristokulttuuri.

Esiopetuksen perustana on ajattelu ja oppimaan oppimisen tukeminen ottamalla ajatukset, asiat, tapahtumat ja kokemukset puheeksi ja antamalla aikaa sekä tilaa lapsen omalle ajatteluprosessille. Ajattelun ja oppimaan oppimisen prosessissa vuorovaikutus on

läsnä kaikkialla arjen eri tilanteissa. Tavoitteena on laajentaa lasten kokemusmaailmaa ja rikastaa heidän ajatteluaan lisäkysymyksillä sekä tarjota tukea ja työvälineitä ajattelun ja oppimisen taitojen harjoittelussa. Tavoitteena on myös lapsen oman kriittisen ajattelun kehitys. Opetuksessa ja oppimisprosesseissa hyödynnetään monipuolisia oppimistapoja ja eri aistikanavia. Lapsia ohjataan ja kannustetaan tutustumaan omiin oppimistapoihinsa.

Esiopetuksen tehtävä kotien rinnalla on edistää lapsen kehittymistä vastuulliseksi toimijaksi, jolla on kykyä ja halua toimia kestävän elämäntavan edistäjänä. Lapselle annetaan mahdollisuus omakohtaiseen luontosuhteeseen ja hänelle annetaan esimerkkejä ja toimintatapoja, jotka edistävät kestävää elämäntapaa. Tästä esimerkkinä mm. kierrättäminen, kohtuullinen kuluttaminen ja luonnonsuojeluun tutustuminen. Kestävään elämäntapaan tutustutaan monesta eri näkökulmasta. Yksi näkökulma asiaan tulee retkellä Korpoströmiin, Saaristokeskuksen Junnulaan. Monia näkökulmia kestävän kehityksen edistämiseen tulee koko Nilsbyn koulun monialaiseen oppimiskokonaisuuteen osallistumalla. Siinä lapset kiertävät ryhmänä eri aihealueiden toimintapisteitä harjoitellen konkreettisesti ja uutta tietoa saaden kestävän elämäntavan edistämisestä. Kalakamut ovat esiopetuksessa läsnä kestävää elämäntapaa harjoitellessa.

Esiopetuksessa hyödynnetään pedagogista dokumentointia toimintaa suunniteltaessa, toteutettaessa, arvioidessa ja kehittäessä. Se on jatkuva prosessi, jonka keskiössä on havainnot, dokumentit ja niiden vuorovaikutuksellinen tulkinta. Sillä pyritään tekemään oppiminen näkyväksi lapselle itselleen sekä huoltajille. Se mahdollistaa lapsen ja huoltajien osallistumisen toiminnan arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen. Pedagogisella dokumentoinnilla kerrotaan mitä lapsen arjessa ja oppimisprosesseissa tapahtuu. Pedagoginen dokumentointi kohdistuu sekä ryhmään että yksittäiseen lapseen. Siinä dokumentoidaan yksittäisen lapsen ja ryhmän ideoita, ajatuksia, vuorovaikutusta, mielenkiinnon kohteita, toiveita, tarpeita ja vahvuuksia. Dokumentteja prosessoidaan yhdessä lasten ja vanhempien kanssa. Esikoulussa kuvataan ja kirjataan ylös lasten pohdiskelua eri asioiden ja ilmiöiden synnystä ja olemassaolosta. Retkistä piirretään aiheeseen liittyviä kuvia, joihin liitetään lapsen ajatuksia elämyksellisyydestä ja kokemastaan. Lapset itse tekevät dokumentteja esim. kuvaamalla syksyn merkkejä. Lasten vuorovaikutussuhteita havainnoidaan ja dokumentoidaan sosiogrammin avulla.

Esiopetusryhmässä yhdistyy monta keskenään erilaista ja eritasoista yksilö- ja ryhmäkulttuuria. Esiopetuksen keskeinen tehtävä on vuorovaikutustaitojen harjaannuttaminen myös kaksi- ja monikielisessä kulttuurissa. Esiopetuksessa lapsia tutustutetaan lähiympäristöön ja sen kulttuuriin huomioiden saariston erityispiirteet esimerkiksi lossien tarpeellisuus ja lossilla liikkuminen. Lukuvuoden aikana jatketaan yhteistyötä ruotsinkielisen esiopetuksen kanssa.

Esiopetuksen tavoitteet muokkaantuvat ja painottuvat jokaisen lapsen yksilöllisistä tarpeista sekä koko ryhmän tarpeista. Tavoitteena on jokaisen lapsen yksilöllinen ja kokonaisvaltainen kehittäminen mm. oppimaan oppimisen taitojen harjoitteluun, myönteisen minäkuvan vahvistaminen, sosiaalisten taitojen harjoitteluun sekä motoristen taitojen harjaannuttaminen ja vahvistaminen sekä itsestä huolehtimisen taidot. Tavoitteena on, että lapsi on aktiivinen toimija oman oppimisensa suhteen ja hän osallistuu aktiivisesti toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Työtavoista tärkein on leikki. Muita työtapoja ovat mm. kirja- ja kynätehtävät, sadut, keskustelut, osallistuminen ja osallistaminen, mielikuvitus, kokemuksellisuus, soittaminen, laulaminen, liikunta ja liikkuminen, rytmi, draama, tietokoneen/tabletin käyttö. Esikoulumme toiminta on ulkopainotteista. Tämä näkyy siinä, että piha, metsä ja ranta ovat tärkeä osa oppimisympäristöä. Niissä koetaan, tutkitaan, kokeillaan, saadaan elämyksiä ja opitaan erilaisia asioita. Ulkoilemme päivittäin säällä kuin säällä pyrkien pitämään ulkoiluajan runsaana.

KIELISTRATEGIA

Esiopetuksessa on kielellinen tasa-arvo eri kielten suhteen. Ryhmässämme on tänä lukuvuonna edustettuna lapsia, jotka käyttävät kotikielensä suomea, ruotsia ja englantia. Kielistrategiaa toteutetaan ryhmässämme kielellisen suvaitsevaisuuden periaatteella. Lasten kielitietoisuutta ja kaksikielisyttä pyritään edistämään erilaisilla rikastavilla toiminnoilla lasten kotikielien huomioiden. Kaikkia ryhmässämme käytettäviä kieliä pidetään rikkautena ja voimavarana.

Teemme yhteistyötä Kirjalan saarella sijaitsevan ruotsinkielisen esikoulun kanssa. Ryhmässämme eri kieliä käytetään tervehtiessä ja ruoasta kiittämisessä. Harjoittelemmme myös arjen fraaseja ja kohteliaisuuksia eri kielillä. Laulamme lauluja ja leikimme laululeikkejä sekä erilaisia leikkejä eri kielillä. Käymme teatteriesityksissä ja konserteissa, jotka on toteutettu monikielisenä.

KIUSAAMISEN VASTAINEN TYÖ

Esiopetuksen tärkein tehtävä kiusaamisen vastaisessa työssä on kiusaamisen ennaltaehkäisy. Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä tärkeää on ryhmässä vallitseva turvallinen ja toisia kunnioittava ilmapiiri sekä hyvä ryhmähenki. Lukuvuoden alkaessa ryhmäytymiseen ja toisiinsa tutustumiseen kiinnitetään vahvasti huomiota ja se on läsnä kaikessa tekemisessä. Tätä yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistetaan koko lukuvuoden ajan. Tärkeää on, että ryhmässä vallitsee yhtenäinen arvopohja, niin aikuisten kuin aikuisten ja lastenkin kesken. Aikuisen aito läsnäolo ja lasten todellinen kohtaaminen sekä lasten osallisuus lisäävät lapsen kokemusta itsestään arvokkaana yksilönä.

Kiusaamisen vastaisessa työssä tärkeää on sosiaalisten- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu ja niiden ylläpitäminen esimerkiksi erilaisten leikkien ja näytelmien sekä keskustelun avulla. Itsesäätelyä, empatiaa ja tunnetaitoja harjoitellaan päivittäin erilaisissa leikki- ja toimintatilanteissa. Esikoulussa harjoitellaan mallintamisen avulla miten toisten kanssa ollaan ja toimitaan.

Kiusaamisen vastaisessa työssä on tärkeää keskustella kiusaamisesta jo ennen kuin sellaista ilmenee. On tärkeää, että kaikilla osapuolilla on selvillä mitä on kiusaaminen ja minkälainen käytös on kiusaamista. Käsitellään myös, että jokaisella on itsemääräämisoikeus. Pohditaan ja keskustellaan yhdessä miten sanotaan/ilmaistaan ettei pidä toisen käytöksestä itseään kohtaan. Pohditaan yhdessä erilaisia toimintamalleja

ikäviin tilanteisiin. Keskustellaan ja pohditaan yhdessä myös sitä, miten toimitaan, jos nähdään kiusaamista. Lapsille tehdään kerran, kaksi lukukaudessa kysely kiusaamisesta; ovatko nähneet kiusaamista, onko lasta kiusattu, onko lapsi kiusannut. Havainnoinnilla on suuri merkitys epämiellyttävien tilanteiden huomaamisessa. Jos kiusaamista tapahtuu, asioihin tartutaan herkästi, nopeasti ja johdonmukaisesti. Aikuisilla on yhteinen näkemys siitä miten kiusaamistilanteissa toimitaan. Asiaa käydään läpi välittömästi yhdessä asianosaisten kanssa rauhassa, turvallisesti ja oikeudenmukaisesti. Molempia asianosaisia kuunnellaan aidosti. Heitä autetaan sanoittamaan tunteensa ja tuomaan asia esille omalta näkökannaltaan. Kiusaajalle välitetään viesti ettei hänen käytöksensä ole hyväksyttyä ilman leimaamista. Yhteisen keskustelun tavoitteena on ratkaisun löytäminen ja vuorovaikutuksen parantaminen. Tavoitteena on myös se, että kiusaaja ymmärtää tekonsa seurauksen. Tapahtuneita tilanteita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa niiden tekopäivänä että seurannan aikana. Jos kiusaamista ilmenee, yhteistyö vanhempien kanssa eri muodoissa tapauskohtaisesti on tärkeää.

VARHAISEN HAVAITSEMISEN JA PUUTTUMISEN SUUNNITELMA

Jokaiselle lapselle tehdään esiopetuksessa oma kasvun, kehityksen ja oppimisen suunnitelma (Lapsen suunnitelma esiopetuksessa). Tähän liittyviä asioita havainnoidaan erilaisissa yksilö-, ryhmä- ja toimintatilanteissa. Koko esiopetuksen kasvatusvastuullinen henkilökunta havainnoi lapsia ja keskustelee keskenään tekemistään havainnoista. Pedagogisen havainnoinnin taustalla on kolmiportaisen tuen malli, jonka tarkoituksena on auttaa henkilökuntaa tukemaan lapsen oppimista, kasvua ja kehitystä.

Arjen pedagogisia ratkaisuja kehitetään havaintojen pohjalta niin, että ne nivELYTÄVÄT joustavasti oppimistilanteisiin ja lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen mahdollistuu hänelle parhaalla tavalla.

Vanhempien kanssa käytävät keskustelut; Henkilökunta keskustelee omista ja vanhempien havainnoista liittyen lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen vanhempainkeskusteluissa sekä aina, kun siihen on jommallakummalla osapuolella tarvetta.

Koulun laaja-alaisen erityisopettajan kanssa käytävät keskustelut.

Yhteistyötahojen, esim. neuvola, kanssa käytävät keskustelut.

Oppimisen ja opetuksen tukiryhmän kokoontumiset.

Tarvittaessa oppilashuollon palvelut.

ESIKOULUN ULKOPUOLELLA TAPAHTUVA TOIMINTA

Uintiretket Folkhälsanin talon terapia-altaalle	27.8, 15.10, 10.12, 28.1, 25.2, 24.3, 28.4, 19.5
Metsämörriretket lähimetsään joka toinen viikko	
Kävelyretket lähialueelle ja kylän rantaan	
Esiopetusajan ylittävä retki Korpoströmiin Junnulaan	27.9.
Teatteriesitys Puntissa; Leopold Sydänprinssi	2.10
Anders Apinan ja Hyppeliinin konsertti	9.10
Adventtikirkko kirkossa/ korvaava tilaisuus aiheena joulun hiljentyminen ulkona Vanhalla Malmilla	marras-jolukuun taitteessa
Retket luistelemaan 4-5krt lukuvuodessa	talvi 2019/2020
Retket hiihtämään 2krt	talvi 2019/2020
Vierailu Kirjalan päiväkodin kodalla	2krt lukuvuosi
Vierailu Kirjalan förskolaniin	kevätlukukaudella 2020
Retki kotiseutumuseoon	keväällä 2020
Retket kirjastoon	1krt syksyllä/1krt keväällä
Retket tutustumaan kotiseutuun	1krt syksyllä/1krt keväällä
Esiopetusajan ylittävä kevätretki saaristoon	19.5.2020
Mahdollisesti Konserttiretki Konserttitalolle	marraskuu- maaliskuu

YHTEISTYÖ

Huoltajat

Päivittäiset keskusteluhetket, reissuviikko, wilma, arvokysely syksyllä (arvot, odotukset, toiveet esiopetusvuodelle), lapsen suunnitelman esiopetuksessa laatiminen ja tavoitteiden asettaminen yhdessä vanhempien ja lapsen kanssa, arviointi esiopetuksen toteuttamisesta tammi- helmikuussa sekä arviointi keskustellen lapsen esiopetusvuodesta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta keväällä, infoilta, vanhempainilta, vanhempainkeskustelut, juhlat, teemapäivät sekä yhteiset tempaukset.

Koulu

Yhteiset tempaukset, retket ja aamunavaukset, koko koulun yhteiseen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen osallistuminen koko lukuvuoden ajan, säännöllinen toiminnallinen yhteistyö 1-2lk kanssa, kummioppilastoiminta. Vierailut luokissa, opettajien "vierailut" eri teemojen puitteissa esiopetusryhmässä, koulun laaja-alaisen erityisopettajan säännölliset viikottaiset toimintatuokiot, koulun tilojen(tietokoneluokka, musiikkiluokka) käyttö, Rehtorin/vararehtorin ja laaja-alaisen erityisopettajan osallistuminen OTR:n kokouksiin, tulevan opettajan osallistuminen OTR:n kokoukseen keväällä.

Siirtymävaiheen yhteistyö; siirtopalaveri/tiedonvaihto tulevan opettajan ja mahd. erityisopettajan kanssa tulevista koululaisista, siirtopalaveri, jossa vanhemmat ja koulun edustus ovat mukana. Esikoulusta kouluun- lomake Wilmassa.

Varhaiskasvatus

Yhteistyö alueen varhaiskasvatuksessa olevien viisivuotiaiden kanssa eri toimintamuodoissa. Mahdolliset yhteiset tapahtumat ja retket. Varhaiskasvatuksen opettajien kanssa olevat pedatiimit joka toinen viikko. Tuleville esikoululaisille pidetään tutustumispäivä keväällä.

Muu yhteistyö

Seurakunta, kotiseutumuseo, toiset esiopetusryhmät yli kielirajojen, kulttuuritoimi, kirjasto, psykologi, koulukuraattori, lastenneuvola, suuhygienisti, Kalakamujen projektivastaava, harrastetoiminnan (jalkapallo, käsipallo) ohjaajat, taxin kuljettajat.

ARVIOINTI

Lasten kanssa

Arviointia suoritetaan koko lukuvuoden ajan vuorovaikutuksessa lapsen kanssa. Lapset antavat ja saavat kannustavaa palautetta ja arviointia päivittäin vahvuuksistaan ja kehittämisalueistaan. Lapsia harjoitetaan tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämisen tarpeitaan. Näin heille tarjotaan edellytyksiä oppia itsearviointia. Syksyllä lapset arvioivat itseään, eri taitojaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja ne kirjataan lapsen suunnitelmaan esiopetuksessa. He asettavat myös itselleen tavoitteita esiopetusvuodelle. Näitä tietoja hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Lapsen tekemästä arvioinnista keskustellaan yhdessä lapsen, lapsen huoltajien ja esiopettajan kanssa ja lapsen suunnitelmaa esiopetuksessa täydennetään yhteisillä

ajatuksilla. Keväällä itsearviointi käydään uudelleen läpi lapsen kanssa. Silloin lapset arvioivat taitojaan ja asettamia tavoitteitaan uudelleen. Lapset arvioivat lähes päivittäin miten he ovat mielestään eri asioissa/tekemisessä/käytöksessä onnistuneet (esim. arvioivat kenen vieressä pystyvät keskittymään ja kuuntelemaan, valitsevat omasta mielestään onnistuneimman kirjain- tai numeromerkin, millä tavalla kohtelivat kaveriaan.)

Huoltajien kanssa

Keskustellaan ja kerrotaan havainnoista sekä arvioidaan lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessia jatkuvasti. Syksyllä kirjataan yhteiset ajatukset ja tavoitteet lapsen suunnitelmaan esiopetuksessa. Keväällä keskustellaan asioista ja tavoitteiden toteutumisesta uudelleen vanhempien kanssa. Keväällä halutessaan vanhemmat voivat valita keskustelun sijaan pelkän Wilman välityksellä tapahtuvan arvioinnin esikoulusta kouluun- lomakkeen avulla. Vanhemmat voivat antaa palautetta ja arvioida esiopetuksen toimintaa vuoden aikana. Vuodenvaihteen jälkeen he arvioivat esiopetuksen toimintaa kirjallisesti. Myös keväällä heiltä pyydetään palautetta ja arviointia.

Työyhteisössä

Työyhteisön jäsenten kesken käydään päivittäin pedagogisia keskusteluja ryhmän lapsista ja toiminnasta. Arvioimme pedagogisen toiminnan vastaavuutta jokaisen lapsen tarpeisiin nähden sekä kullekin lapselle sopivia työskentelymuotoja huomioiden esiopetussuunnitelman. Keskusteluissa arvioidaan käytettyjä toimintapoja sekä toimintamuotoja eri tilanteissa. Kerran viikossa pidetään tiimipalaveri, jossa keskustellaan ja arvioidaan menneen viikon kokonaisuutta esiopetussuunnitelman valossa. Yhdessä arvioidaan olemmeko oikealla polulla asetettuihin tavoitteisiin nähden. Työyhteisön jäsenet arvioivat itseään päivittäin omista toimistaan ja esimerkillisyydestä ja keskustelevat havainnoistaan ja arvioistaan keskenään. Arviointitietoa käytetään pedagogisen suunnittelun osana muokkaamaan toimintapoja, käytänteitä ja opetuksen suuntaa. Syksyllä ryhmälle laaditaan ryhmävasu, jota arvioidaan vuoden vaihteessa.